

Lietuvas kooperācija: lai veiksmīgi virzītu produkciju tirgū, ir nepieciešama saliedētība

9. un 10. decembrī Latvijas kooperatīvu vadītāji praktisko mācību ietvaros devās pieredzes gūšanā uz Lietuvu, apmeklējot un iepazīstot graudu, piena, mājražotāju un liellopu audzētāju kooperatīvu darbību. Viens no galvenajiem secinājumiem, kas tika gūts pēc Lietuvas apmeklējuma, ir Lietuvas kooperatīvu biedru saliedētība un patriotisms savas saražotās produkcijas veiksmīgai piedāvāšanai tirgū – gan lokāli, gan nacionālā mērogā.

Latvijas kooperatīvu vadītāju pirmā pieturvieta Lietuvā bija graudu audzētāju kooperatīvs «Joniškis aruodai», kurš ir viens no lielākajiem graudu nozares kooperatīviem Lietuvā. Interesanti, ka kooperatīva vadība komunikācijā ar biedriem izmanto tematisko grupu metodi: periodiski tiek veidotas diskusijas par aktuālām tēmām darba grupās līdz 20 cilvēkiem. Šī metode palīdz informēt biedrus par aktualitātēm kooperācijā, kā arī sniedz atgriezenisko saiti ne tikai no aktīvākajiem biedriem, bet arī tiem pārstāvjiem, kuru iesaiste diskusijās ir retāka.

Kā nākamais tika apmeklēts piena ražotāju kooperatīvs «Pienas LT» – tas ir lielākais piena produktu ražošanas un pārstrādes kooperatīvs Lietuvā. Savu saražoto produkciju kooperatīvs iz-

plata ar zīmolu «Balt Milk». Kooperatīva šā brīža mērķis un izaicinājums ir pāreja uz zaļāku saimniekošanu – kooperatīvs piena pārstrādes rūpnīcā izmanto dabai draudzīgākus enerģijas avotus, kā arī optimizē rūpnīcas darbību, lai samazinātu izmantotās enerģijas patēriņu. Kooperatīva vadība sniegs savu redzējumu par piena nozares nākotnes attīstību, kas ir balstīta uz ražotāju apvienošanās pārstrādes rūpnīcas izveidē. Par nākotnes perspektīvām «Pienas LT» vadība norādīja, ka, pat apvienojoties visiem piena ražotājiem, kooperatīvs neveidotu tik nozīmīgu ietekmi tirgū, kāda tā ir Polijas un Vācijas kooperatīviem, kuriem pieder sava pārstrāde.

Lietuvas mājražotāju kooperatīvs «Lietuviško ūkio kokybė» darbojas jau 13

gadus un pa šo laiku nostiprinājis ļoti labu sadarbību gan ar pašvaldību, gan ar valsts līmeņa institūcijām, kas palīdz daudz operatīvāk organizēt mobilos mājražotāju tirdziņus. Šā kooperatīva galvenais mērķis ir saglabāt nacionālo mantojumu un atbalstīt lauku iedzīvotāju saražotās produkcijas sistēmisku realizāciju. Kopš 2011. gada mājražotāju kooperatīvam ir izveidota sadarbība ar lielveikalu ķēdi «Maxima», kas 18 lielākajos veikalos visā valstī ir izvietojis mājražotāju kooperatīvu standus. Te jāpiebilst, ka ne kooperatīva, ne arī veikala «Maxima» pārstāvji pie jau sasniegtā apstāties negrāsās, jo abpusējs mērķis turpmāko gadu laikā ir izvietot mājražotāju standus vēl 12 lielveikalos, kopumā nodrošinot mājražotāju produkcijas pieejamību 30 lielākajos veikalos «Maxima». Turklāt kooperatīvam ir arī pieci savi firmas veikaliņi.

Savukārt dienā Lietuvā Latvijas pārstāvji viesojās Lietuvas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijā «Kooperācijas kelias». Lietuvas un Latvijas kolēģi diskusijā

Viesojoties dažādu jomu kooperatīvos, Latvijas kooperatīvu pārstāvji iepazīnās ar lietuviešu pieredzi saražotās produkcijas realizācijā.

AUTORES foto

izteica bažas par jauno «zaļo kursu» un ar to saistītajām papildu prasībām – lauksaimniecisko darbību ierobežojumiem. Lai gan tie ir nelieli, tomēr tie prasīs pašu lauksaimnieku līdzekļus, samazinot iespējas attīstīties un uzturēt esošo lauksaimniecisko darbību. Lai arī lauksaimnieki apzinās, ka ierobežojumi «zaļā kursa» ietvaros sniegs ieguvumus sabiedrībai, tomēr vienlaikus tie atņems resursus esošajiem lauksaimnieku ražošanas procesiem.

Praktisko mācību vizīte

Lietuvā tika noslēgta liellopu audzētāju kooperatīvā «Baltic Cattle». Interesanti, ka kooperatīvam ir tikai četri biedri, kas nav lauku saimniecības, bet lielas organizācijas, par kuru biedriem kļuvis ļoti daudzi Lietuvas lauksaimnieki. Savus pakalpojumus kooperatīvs nodrošina arī Latvijas lauksaimniekiem, un cieša sadarbība ir izveidojusies ar Polijas lauksaimniekiem. Par vienu no lielākajiem izaicinājumiem kooperatīvs uzskata arvien pieaugošās dzīvnieku labturības prasī-

bas, kas skar tieši pārvadāšanas procesu.

Mācības Latvijas kooperatīvu vadītājiem Lietuvā organizēja Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija (LLKA) sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības universitātes Mūžizglītības centru Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam, apakšpasākuma «Profesionālās izglītības un prasību apguves pasākumi» ietvaros.

Sanita PUTNIŅA,
LLKA lauku attīstības
speciāliste

Realizēts projekts «Āra dzīvojamās istabas labiekārtošana»

Zasas pagasta «Bērzemniekos» realizēts iedzīvotāju grupas «Bērzemnieku Mājas» projekts «Āra dzīvojamās istabas labiekārtošana».

Projektā izvirzītie mērķi bija – uz purvainās saliņas tiek uzvesta melnzeme, izveidoti apstādījumi ar kultūraugiem, uzstādīts informatīvs stends, iegādāts katls un statīvs ugunskuram, kā arī iegādāts galds ar 2 soliēm. Projekta pašvaldības finansējums bija 659,50 eiro.

Realizējot projektu, ir iegūta sakopta vide, kur vietējie iedzīvotāji un atpūtnieki var pavadīt brīvo laiku dabā, arī makšķerēšanas entuziasti. Tika plānots, ka saliņas labiekārtošanu atklās ar mazu pasākumu un vietējie iedzīvotāji būs aicināti doties uz saliņu un izbaudīt

labo laiku. Diemžēl neparedzētu apstākļu dēļ atklāšanas pasākums iekavējās un tad tika atcelts māsēdes dēļ. Līdz ar to uz atklāšanas pasākumu visi būs laipni

lūgti tad, kad to ļaus epidemioloģiskā situācija valstī.

Iedzīvotāju grupas
«Bērzemnieku Mājas»
vārdā – Anna

Uz iepriekš purvainās saliņas iekārtota ugunsкура vieta, uzstādīti soliņi.

Sakoptā vidē brīvo laiku varēs pavadīt vietējie cilvēki un iebraucēji, te varēs arī makšķerēt.

Personīgā arhīva foto

Iznācis enciklopēdijas «Muižas Latvijā. Vēsture, arhitektūra, māksla» 4. sējums

Enciklopēdijas «Muižas Latvijā. Vēsture, arhitektūra, māksla» autors ir kultūras pieminekļu pētnieks un fotogrāfs, Latvijas Zinātņu akadēmijas goda loceklis Dr.h.c.hist. Vitolds Mašnovskis, izdevējs – dizaina aģentūra «DUE». Jaunajā enciklopēdijas sējumā apkopoti 123 muižu apraksti alfabētiskā secībā no burta N līdz Š. Pētniekiem un interesentiem līdz ar šī sējuma iznākšanu pieejams unikāls

ilustratīvais un informatīvais materiāls par teju 600 muižām visā Latvijā.

Viktors Mašnovskis Latvijas muižu kompleksu fotofiksācijai un izpētei vēltis četrdesmit gadus, kopumā uzkrājot datus par vairāk nekā tūkstoši muižām. Daudzsējumu lielformāta enciklopēdija ir unikāls ieguldījums Latvijas kultūras mantojuma apzināšanā un popularizēšanā, pārvēršot autora materiālu izdevumā

ar augstu pievienoto vērtību, kas ne tikai dokumentē bijušo un pagājušo, bet kalpo arī par ceļa karti tiem, kuri pētīs šo materiālu tālāk un dziļāk, kā arī tiem, kuri ar apbrīnojamu misijas apziņu un neatlaidību glābs no bojāejas un atdos Latvijas kultūrvidei atjaunotus un sakoptus muižu kompleksus, muižas un kungu mājas.

Sagatavoja J. APĪNIS

Katrs trešais labprāt ziedotu, bet nav skaidras naudas

80% iedzīvotāju labprāt ziedo labdarībai, tomēr labdarības organizācijas potenciāli palaiž garām vēra ņemamu ziedojumu apmēru, jo katrs trešais iedzīvotājs Latvijā atzīst, ka labprāt ziedotu, bet nevar to izdarīt, jo makā nav skaidras naudas, savukārt iespējas uz vietas veikt ziedojumu digitāli netiek piedāvātas.

Tas ir noskaidrots bankas «Citadele» un «Norstat» novembrī veiktajā Baltijas iedzīvotāju aptaujā. Latvijā 33% iedzīvotāju regulāri saskaras ar šādu situāciju. Visbiežāk skaidras naudas makā nav, bet vēlme ziedot ir Rīgas iedzīvotājiem vecumā no 18 līdz 39 gadiem, secināts aptaujā.

«Ziema un sevišķi gada nogale tradicionāli ir laiks, kad iedzīvotāji labprāt atsauca uz aicinājumiem ziedot un palīdzēt citiem. Mums visiem ir dinamiska

ikdiens, tāpēc vislielākā atsauce ir, ja noziedot var uzreiz, ātri un ērti, jo, mājās aizejot, reti kurš atceras vai speciāli meklē organizāciju mājaslapas un citas ziedošanas iespējas. Redzam, ka mūsdienās 25% Latvijas jauniešu jeb cilvēki vecumā līdz 30 gadiem jau ir atteikušies no skaidras naudas savā ikdienā, un šādiem sabiedrības paradumiem jeb pakāpeniskai pārejai uz elektroniskiem norēķiniem jāpielāgojas arī labdarības organizācijām, ja tās vēlas maksī-

māli efektīvi pildīt savu misiju. Tā ir neizmantotā iespēja saņemt plašāku atbalstu un ziedojumus, jo skaidru naudu vienmēr maciņos tur tikai neliela daļa sabiedrības – visbiežāk tie ir iedzīvotāji pirms pensijas vecumā,» saka bankas «Citadele» privātpersonu apkalpošanas direkcijas vadītājs Jānis MŪRNIKS.

Aptauja liecina, ka visbiežāk skaidra nauda makā ir cilvēkiem vecumā no 60 līdz 74 gadiem, savukārt pārējie iedzīvotāji vislabprātāk ziedotu elektroniski. Kopumā tikai 20% iedzīvotāju aptaujā norādījuši, ka labdarībai neziedo.

Sagatavoja
J. APĪNIS